

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2021/338 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 16. veljače 2021.

o izmjeni Direktive 2014/65/EU u pogledu zahtjeva za informacije, upravljanja proizvodima i ograničenja pozicija, i direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/878 u pogledu njihove primjene na investicijska društva, radi potpore oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 53. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Pandemija bolesti COVID-19 ima teške posljedice za ljude, poduzeća, zdravstvene sustave te gospodarstva i financijske sustave država članica. U svojoj komunikaciji od 27. svibnja 2020. pod naslovom „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju” Komisija je naglasila da će likvidnost i pristup financiranju i dalje biti izazov. Stoga je ključno poduprijeti oporavak od ozbiljnog gospodarskog šoka uzrokovanog pandemijom bolesti COVID-19 uvođenjem ograničenih ciljanih izmjena postojećeg prava Unije o financijskim uslugama. Stoga bi opći cilj tih izmjena trebalo biti uklanjanje nepotrebnih birokratskih prepreka i uvođenje pažljivo podešenih mjera koje se smatraju učinkovitima kako bi se ublažile gospodarske nestabilnosti. U okviru tih izmjena trebalo bi izbjeći promjene koje dovode do povećanja administrativnog opterećenja za sektor, a rješavanje složenih zakonodavnih pitanja trebalo bi ostaviti za planirano preispitivanje Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Te izmjene čine paket mjera te se donose pod nazivom „paket za oporavak tržišta kapitala”.
- (2) Direktiva 2014/65/EU donesena je 2014. kao odgovor na financijsku krizu koja se odvijala 2007. i 2008. Tom je direktivom znatno ojačan financijski sustav Unije i zajamčena visoka razina zaštite ulagatelja u cijeloj Uniji. Mogli bi se razmotriti daljnji naponi za smanjenje složenosti propisa i troškova usklađivanja za investicijska društva te kako bi se smanjili poremećaji tržišnog natjecanja uz uvjet da se istodobno dostatno uzme u obzir zaštita ulagatelja.
- (3) Kad je riječ o zahtjevima namijenjenima zaštiti ulagatelja, Direktivom 2014/65/EU nije u potpunosti postignut njezin cilj donošenja mjera kojima bi se u dovoljnoj mjeri uzele u obzir posebnosti svake kategorije ulagatelja, tj. malih ulagatelja, profesionalnih ulagatelja i kvalificiranih nalagodavatelja. Neki od tih zahtjeva nisu uvijek povećavali zaštitu ulagatelja, već su ponekad otežavali neometanu provedbu odluka o ulaganju. Stoga bi trebalo izmijeniti određene zahtjeve iz Direktive 2014/65/EU kako bi se olakšalo pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti, a te bi izmjene trebalo provesti na način koji je uravnotežen i kojim se ulagatelji štite u potpunosti.

⁽¹⁾ SL C 10, 11.1.2021., str. 30.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 11. veljače 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 15. veljače 2021.

⁽³⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

- (4) Izdavanje obveznica ključno je za prikupljanje kapitala i prevladavanje krize uzrokovane bolešću COVID-19. Zahtjevi u pogledu upravljanja proizvodima mogu ograničiti prodaju obveznica. Obveznice koje nemaju ugrađenu nikakvu drugu izvedenicu osim klauzule o opozivu make-whole općenito se smatraju sigurnim i jednostavnim proizvodima koji su prikladni za male ulagatelje. U slučaju prijevremene otplate obveznice koja nema ugrađenu nikakvu drugu izvedenicu, klauzulom o opozivu make-whole ulagatelji se štite od gubitaka jer se osigurava da se tim ulagateljima isplati iznos jednak zbroju neto sadašnje vrijednosti preostalih isplata kupona i glavnice obveznice koju bi primili da obveznica nije bila opozvana. Stoga se zahtjevi u pogledu upravljanja proizvodima više ne bi trebali primjenjivati na obveznice koje nemaju ugrađenu nikakvu drugu izvedenicu osim klauzule o opozivu make-whole. Osim toga, smatra se da su kvalificirani nalogodavatelji dovoljno upoznati s financijskim instrumentima. Stoga je kvalificirane nalogodavatelje opravdano izuzeti od zahtjeva u pogledu upravljanja proizvodima koji se primjenjuju na financijske instrumente koji se stavljaju na tržište ili se distribuiraju isključivo njima.
- (5) Poziv na iskaz mišljenja, koji je objavilo europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala) (ESMA) osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, o učinku poticajâ te zahtjeva u pogledu objave troškova i naknada u skladu s Direktivom 2014/65/EU i javno savjetovanje koje je provela Komisija potvrdili su da profesionalnim ulagateljima i kvalificiranim nalogodavateljima nisu potrebne standardizirane i obvezne informacije o troškovima jer već dobivaju potrebne informacije kad pregovaraju sa svojim pružateljem usluga. Informacije koje se pružaju profesionalnim ulagateljima i kvalificiranim nalogodavateljima prilagođene su njihovim potrebama i često su detaljnije. Stoga bi usluge koje se pružaju profesionalnim ulagateljima i kvalificiranim nalogodavateljima trebale biti izuzete od zahtjeva u pogledu objave troškova i naknada, osim kad je riječ o uslugama investicijskog savjetovanja i upravljanja portfeljem jer profesionalni ulagatelji koji koriste usluge investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem nemaju nužno dovoljno stručnosti ili znanja da bi takve usluge bile izuzete od tih zahtjeva.
- (6) Investicijska društva trenutačno su obvezna provesti analizu troškova i koristi određenih portfeljnih aktivnosti u slučaju zamjene financijskih instrumenata tijekom postojećeg odnosa s klijentima. Stoga se od investicijskih društava zahtijeva da pribave potrebne informacije od svojih klijenata i da mogu dokazati da su koristi takve zamjene veće od troškova. Budući da je taj postupak preveliko opterećenje kad je riječ o profesionalnim ulagateljima, koji obično često mijenjaju financijske instrumente, usluge koje se njima pružaju trebale bi biti izuzete od tog zahtjeva. Profesionalni ulagatelji bi, međutim, trebali imati mogućnost sami odabrati da se on na njih primjenjuje. S obzirom na to da je malim ulagateljima potrebna visoka razina zaštite, to bi izuzeće trebalo biti ograničeno na usluge koje se pružaju profesionalnim ulagateljima.
- (7) Klijenti koji su u stalnom odnosu s investicijskim društvom primaju obvezna izvješća o uslugama, periodično ili ako je to potaknuto određenim događajima. Ni investicijska društva ni njihovi profesionalni ulagatelji ili kvalificirani nalogodavatelji ne smatraju takva izvješća o uslugama korisnima. Ta su se izvješća pokazala posebno beskorisnima za profesionalne ulagatelje i kvalificirane nalogodavatelje na iznimno volatilnim tržištima jer se dostavljaju vrlo često i u velikom broju. Profesionalni ulagatelji i kvalificirani nalogodavatelji često ta izvješća o uslugama ni ne pročitaju ili na njih reagiraju donošenjem brzih odluka o ulaganju umjesto da nastave s dugoročnom strategijom ulaganja. Stoga kvalificirani nalogodavatelji više ne bi trebali primati obvezna izvješća o uslugama. Profesionalni ulagatelji također više ne bi trebali primati takva izvješća o uslugama, ali bi trebali imati mogućnost izbora u slučaju da ih žele primati.
- (8) Neposredno nakon pandemije bolesti COVID-19, izdavatelji, a posebno mala poduzeća i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, trebaju imati potporu snažnih tržišta kapitala. Istraživanje o malim izdavateljima i izdavateljima srednje tržišne kapitalizacije ključno je kako bi se izdavateljima pomoglo da se povežu s ulagateljima. Tim se istraživanjem povećava vidljivost izdavatelja i osigurava dovoljna razina ulaganja i likvidnosti. Investicijskim društvima trebalo bi dopustiti da zajednički plaćaju za pružanje usluga istraživanja i usluga izvršenja pod uvjetom da su ispunjeni određeni uvjeti. Jedan od uvjeta trebao bi biti da se istraživanje provodi nad izdavateljima čija tržišna kapitalizacija nije premašila 1 milijardu EUR, kako je izraženo kotacijom na kraju godine, za 36 mjeseci koji su prethodili istraživanju. Taj bi zahtjev u pogledu tržišne kapitalizacije trebalo tumačiti tako da obuhvaća i uvrštena i

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

neuvrštena trgovačka društva, pod uvjetom da za neuvrštena trgovačka društva stavka bilance koja se odnosi na vlastiti kapital nije premašila prag od 1 milijarde EUR. Trebalo bi također napomenuti da su u područje primjene uključena novouvrštena društva i neuvrštena društva koja postoje manje od 36 mjeseci sve dok mogu dokazati da njihova tržišna kapitalizacija nije premašila prag od 1 milijarde EUR, kako je izraženo kotacijom na kraju godine od njihova uvrštenja, ili kako je izraženo vlastitim kapitalom za financijske godine kada su uvrštena ili nisu bila uvrštena. Kako bi se osiguralo da novoosnovana društva koja postoje manje od 12 mjeseci mogu jednako koristiti izuzeće, dovoljno je da nisu premašila prag od 1 milijarde EUR od dana osnivanja.

- (9) Direktivom 2014/65/EU uvedene su obveze izvješćivanja za mjesta trgovanja, sistematske internalizatore i druga mjesta izvršenja o izvršavanju naloga pod uvjetima koji su najpovoljniji za klijenta. Tako nastala tehnička izvješća sadržavaju velike količine detaljnih kvantitativnih informacija o mjestu izvršenja, financijskom instrumentu, cijeni, troškovima i vjerojatnosti izvršenja. Ona se rijetko čitaju, što je vidljivo iz vrlo malog broja pregleda na internetskim stranicama mjesta trgovanja, sistematskih internalizatora i drugih mjesta izvršenja. Budući da se njima ulagateljima i drugim korisnicima ne omogućuju smisljena usporedba na temelju informacija koje sadržavaju, objavu tih izvješća trebalo bi privremeno suspendirati.
- (10) Radi olakšavanja komunikacije između investicijskih društava i njihovih klijenata, a time i olakšavanja samog procesa ulaganja, informacije o ulaganjima više se ne bi trebale dostavljati u papirnatom obliku, već bi standardni način njihove dostave trebao biti elektronički. Međutim, mali bi ulagatelji trebali moći zatražiti da im se te informacije dostavljaju u papirnatom obliku.
- (11) Direktivom 2014/65/EU osobama koje profesionalno trguju robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama dopušta se da iskoriste izuzeće od obveze ishođenja odobrenja za rad kao investicijsko društvo ako je njihova aktivnost trgovanja pomoćna aktivnost uz redovnu djelatnost. Trenutačno se od osoba koje zatraže izuzeće pomoćne aktivnosti zahtijeva da svake godine obavijeste relevantno nadležno tijelo o korištenju tog izuzeća i dostave potrebne elemente kako bi ispunile zahtjeve iz dva kvantitativna testa kojima se utvrđuje je li njihova aktivnost trgovanja pomoćna aktivnost uz njihovu redovnu djelatnost. Prvim testom obujam spekulativnih aktivnosti trgovanja subjekta uspoređuje se s ukupnom aktivnosti trgovanja u Uniji na temelju razreda imovine. Drugim testom obujam spekulativnih aktivnosti trgovanja, uključujući sve razrede imovine, uspoređuje se s ukupnom aktivnošću trgovanja financijskim instrumentima koju subjekt obavlja na razini grupe. Postoji alternativni oblik drugog testa, koji se sastoji od usporedbe procijenjenog iznosa kapitala korištenog za obavljanje spekulativne aktivnosti trgovanja sa stvarnim iznosom kapitala korištenog na razini grupe za redovnu djelatnost. Za potrebe utvrđivanja kada se određena aktivnost smatra pomoćnom aktivnošću, nadležna tijela trebala bi se moći osloniti na kombinaciju kvantitativnih i kvalitativnih elemenata, podložno jasno definiranim uvjetima. Komisija bi trebala biti ovlaštena za davanje smjernica o okolnostima u kojima nacionalna tijela mogu primijeniti pristup kojim se kombiniraju kvantitativni i kvalitativni kriteriji za prag, kao i za izradu delegiranog akta u vezi s kriterijima. Osobe koje ispunjavaju uvjete za izuzeće za pomoćnu aktivnost, uključujući održavatelje tržišta, jesu osobe koje trguju za vlastiti račun ili osobe koje pružaju, osim trgovanja za vlastiti račun, investicijske usluge u robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama korisnicima ili dobavljačima iz svoje redovne djelatnosti. Izuzeće bi trebalo biti dostupno za svaki od tih slučajeva zasebno i na zbirnoj osnovi ako je ta aktivnost pomoćna aktivnost uz redovnu djelatnost, gledano na razini grupe. Izuzeće za pomoćnu aktivnost ne bi trebalo biti dostupno osobama koje primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja ili su dio grupe čija je redovna djelatnost pružanje investicijskih usluga ili bankovna djelatnost ili koje djeluju kao održavatelj tržišta u odnosu na robne izvedenice.
- (12) Nadležna tijela trenutačno moraju uspostaviti i primjenjivati ograničenja u pogledu veličine neto pozicije koju osoba može imati u svakom trenutku u robnim izvedenicama kojima se trguje na mjestima trgovanja i u ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima. Budući da se sustav ograničenja pozicija pokazao nepovoljnim za razvoj novih tržišta robe, tržišta robe u nastajanju trebala bi biti isključena iz tog sustava. Umjesto toga, ograničenja pozicija trebala bi se primjenjivati samo na ključne ili značajne robne izvedenice kojima se trguje na mjestima trgovanja i na njihove ekonomski jednakovrijedne OTC ugovore. Ključne ili značajne izvedenice jesu robne izvedenice s otvorenim pozicijama od najmanje 300 000 jedinica u prosjeku tijekom razdoblja od jedne godine. Zbog ključne važnosti poljoprivredne robe za građane, poljoprivredne robne izvedenice i njihovi ekonomski jednakovrijedni OTC ugovori i dalje će biti obuhvaćeni sadašnjim sustavom ograničenja pozicija.

- (13) U skladu s Direktivom 2014/65/EU financijskim subjektima nisu dopuštena izuzeća povezana sa zaštitom od rizika. Nekoliko pretežno komercijalnih grupa koje su osnovale financijski subjekt za potrebe trgovanja našle su se u situaciji da njihov financijski subjekt ne može u cijelosti obavljati sve aktivnosti trgovanja za grupu jer ne ispunjava uvjete za izuzeće povezano sa zaštitom od rizika. Stoga bi za financijske subjekte trebalo uvesti usko definirano izuzeće povezano sa zaštitom od rizika. To izuzeće povezano sa zaštitom od rizika trebalo bi biti dostupno ako je, unutar pretežno komercijalne grupe, osoba registrirana kao investicijsko društvo i trguje u ime te komercijalne grupe. Kako bi se izuzeće povezano sa zaštitom od rizika ograničilo na one financijske subjekte koji trguju u ime nefinancijskih subjekata u pretežno komercijalnoj grupi, to izuzeće trebalo bi se primjenjivati samo na pozicije koje drži takav financijski subjekt kojima se na objektivno mjerljiv način smanjuju rizici izravno povezani s poslovnim aktivnostima nefinancijskih subjekata grupe.
- (14) Čak i u likvidnim ugovorima obično samo određeni broj sudionika na tržištu djeluje u ulozi održavatelja tržišta na tržištima robe. Ako ti sudionici na tržištu moraju primijeniti ograničenja pozicija, ne mogu biti učinkoviti u ulozi održavatelja tržišta. Stoga bi trebalo uvesti izuzeće od primjene sustava ograničenja pozicija na financijske i nefinancijske druge ugovorne strane za pozicije koje proizlaze iz transakcija izvršenih radi ispunjavanja obveze pružanja likvidnosti.
- (15) Izmjene u pogledu sustava ograničenja pozicija osmišljene su kako bi se podupro razvoj novih ugovora o energiji i njima se ne nastoji ublažiti sustav za poljoprivredne robne izvedenice.
- (16) U sadašnjem sustavu ograničenja pozicija također nisu prepoznate jedinstvene značajke sekuritiziranih izvedenica. Sekuritizirane izvedenice prenosivi su vrijednosni papiri u smislu članka 4. stavka 1. točke 44. podtočke (c) Direktive 2014/65/EU. Tržište sekuritiziranih izvedenica obilježeno je velikim brojem različitih izdanja, od kojih je svako registrirano u središnjem depozitoriju vrijednosnih papira za određenu veličinu, a svako moguće povećanje odvija se u skladu s posebnim postupkom koji je odgovarajuće nadležno tijelo propisno odobrilo. To je u suprotnosti s ugovorima o robnim izvedenicama, za koje je iznos otvorenih pozicija, a time i veličina pozicije, potencijalno neograničen. U trenutku izdavanja izdavaatelj ili posrednik zadužen za distribuciju izdanja drži 100 % izdanja, što dovodi u pitanje samu primjenu sustava ograničenja pozicija. Osim toga, većinu sekuritiziranih izvedenica tada u konačnici drži velik broj malih ulagatelja, što ne stvara isti rizik od zlorabe dominantne pozicije ili isti rizik za uredno formiranje cijena i uvjeta namire kao za ugovore o robnim izvedenicama. Nadalje, pojam mjeseca u kojem se utvrđuje ograničenje promptnih pozicija i drugih mjeseci u kojima se utvrđuju ograničenja pozicija u skladu s člankom 57. stavkom 3. Direktive 2014/65/EU, ne primjenjuje se na sekuritizirane izvedenice. Stoga bi sekuritizirane izvedenice trebalo isključiti iz primjene ograničenja pozicija i obveza izvješćivanja.
- (17) Od stupanja na snagu Direktive 2014/65/EU nisu utvrđeni isti ugovori o robnim izvedenicama. Zbog pojma iste robne izvedenice iz te direktive, metodologija izračuna za utvrđivanje ograničenja drugih mjesečnih pozicija štetna je za mjesto trgovanja s manje likvidnim tržištem kad se mjesta trgovanja natječu u vezi s robnim izvedenicama s istom temeljnom robom i istim značajkama. Stoga bi upućivanje na „isti ugovor” u Direktivi 2014/65/EU trebalo brisati. Nadležna tijela trebala bi se moći suglasiti da robne izvedenice kojima se trguje na njihovim mjestima trgovanja imaju istu temeljnu robu i iste značajke i u tom bi slučaju središnje nadležno tijelo u smislu članka 57. stavka 6. prvog podstavka Direktive 2014/65/EU trebalo odrediti ograničenje pozicije.
- (18) Načini na koji mjesta trgovanja u Uniji upravljaju pozicijama znatno se razlikuju. Stoga bi, prema potrebi, trebalo pojačati kontrolu nad upravljanjem pozicijama.
- (19) Kako bi se osigurao daljnji razvoj eurskih tržišta robe u Uniji, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi sa svim sljedećim aspektima: postupkom u skladu s kojim osobe mogu podnijeti zahtjev za izuzeće za pozicije koje proizlaze iz transakcija izvršenih radi ispunjavanja obveze pružanja likvidnosti; postupkom u skladu s kojim financijski subjekt koji je dio pretežno komercijalne grupe može podnijeti zahtjev za izuzeće povezano sa zaštitom od rizika za pozicije koje drži taj financijski subjekt, kojima se na objektivno mjerljiv način smanjuju rizici izravno povezani s poslovnim aktivnostima nefinancijskih subjekata te pretežno komercijalne grupe; pojašnjenjem sadržaja kontrole nad upravljanjem pozicijama; i izradom kriterija na temelju kojih se utvrđuje kada se određena aktivnost treba smatrati

pomoćnom aktivnošću uz redovnu djelatnost na razini grupe. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽⁵⁾ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (20) EU sustav trgovanja emisijama glavni je instrument politike Unije za postizanje dekarbonizacije gospodarstva u skladu s europskim zelenim planom. Trgovanje emisijskim jedinicama i njihovim izvedenicama obuhvaćeno je područjem primjene Direktive 2014/65/EU i Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ i predstavlja važan element Unijina tržišta ugljika. Izuzeće za pomoćne aktivnosti na temelju Direktive 2014/65/EU omogućuje određenim sudionicima na tržištu da pod određenim uvjetima budu aktivni na tržištima emisijskih jedinica bez obveze posjedovanja odobrenja za rad kao investicijska društva. S obzirom na važnost funkcionalnih, dobro uređenih i nadziranih financijskih tržišta, važnu ulogu sustava EU-a za trgovanje emisijama u postizanju ciljeva Unije u pogledu održivosti i ulogu funkcionalnog sekundarnog tržišta emisijskih jedinica u podupiranju funkcioniranja EU sustava trgovanja emisijama, od ključne je važnosti da se izuzeće za pomoćnu aktivnost prikladno osmisli kako bi doprinijelo ostvarenju tih ciljeva. To je posebno važno ako se trgovanje emisijskim jedinicama odvija na mjestima trgovanja u trećim zemljama. Radi osiguravanja zaštite financijske stabilnosti Unije, integriteta tržišta, zaštite ulagatelja i jednakih uvjeta tržišnog natjecanja te radi daljnjeg transparentnog i stabilnog funkcioniranja EU sustava trgovanja emisijama u svrhu troškovno učinkovitog smanjenja emisija, Komisija bi trebala pratiti daljnji razvoj trgovanja emisijskim jedinicama i njihovim izvedenicama u Uniji i u trećim zemljama, procijeniti učinak izuzeća za pomoćnu aktivnost na EU sustav trgovanja emisijama i prema potrebi predložiti odgovarajuće izmjene u pogledu opsega i područja primjene izuzeća za pomoćnu aktivnost.
- (21) Kako bi se osigurala dodatna pravna jasnoća, izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje za države članice i osigurao jedinstveni pravni okvir za investicijska društva, koji će biti obuhvaćen područjem primjene Direktive (EU) 2019/2034 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ od 26. lipnja 2021., primjereno je odgoditi datum prenošenja u nacionalna zakonodavstva Direktive (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ u pogledu mjera koje se primjenjuju na investicijska društva. Kako bi se osigurala dosljedna primjena pravnog okvira koji se primjenjuje na investicijska društva iz članka 67. Direktive (EU) 2019/2034, rok za prenošenje u nacionalna zakonodavstva Direktive (EU) 2019/878 u pogledu investicijskih društava stoga bi trebalo produljiti do 26. lipnja 2021.
- (22) Kako bi se osiguralo ostvarenje ciljeva koji se žele postići izmjenama direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾ i (EU) 2019/878, a posebno kako bi se izbjegli negativni učinci za države članice, primjereno je predvidjeti da se te izmjene počnu primjenjivati od 28. prosinca 2020. Iako se omogućuje retroaktivna primjena izmjena, ipak se poštuju opravdana očekivanja relevantnih osoba jer se izmjenama ne narušavaju prava i obveze gospodarskih subjekata ili pojedinaca.

⁽⁵⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

⁽⁷⁾ Direktiva (EU) 2019/2034 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnom nadzoru nad investicijskim društvima i izmjeni direktiva 2002/87/EZ, 2009/65/EZ, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU i 2014/65/EU (SL L 314, 5.12.2019., str. 64.).

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2019/878 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, financijskih holdinga, mješovitih financijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala (SL L 150, 7.6.2019., str. 253.).

⁽⁹⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

- (23) Direktive 2013/36/EU, 2014/65/EU i (EU) 2019/878 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (24) Ovom Direktivom o izmjeni želi se dopuniti postojeće pravo Unije te se stoga njezin cilj može najbolje ostvariti na razini Unije, a ne različitim nacionalnim inicijativama. Financijska tržišta po svojoj su prirodi prekogranična i taj će njihov aspekt u budućnosti biti još izraženiji. Zbog te povezanosti pojedinačne nacionalne mjere bile bi mnogo manje učinkovite i dovele bi do fragmentacije tržišta, a time i do regulatorne arbitraže i narušavanja tržišnog natjecanja.
- (25) S obzirom na to da cilj ove Direktive, to jest doradu postojećeg prava Unije radi postizanja ujednačene primjene i prikladnosti zahtjeva koji se primjenjuju na investicijska društva u cijeloj Uniji, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njegovog opsega i učinaka one na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (26) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ⁽¹⁰⁾, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive, zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.
- (27) S obzirom na potrebu uvođenja ciljanih mjera za potporu gospodarskog oporavka od krize uzrokovane bolešću COVID-19 što je prije moguće, ova bi Direktiva trebala hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2014/65/EU

Direktiva 2014/65/EU mijenja se kako slijedi:

1. članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. točka (j) zamjenjuje se sljedećim:

„(j) osobe:

- i. koje trguju za vlastiti račun, uključujući održavatelje tržišta, u robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama, izuzev osoba koje trguju za vlastiti račun kad izvršavaju naloge klijenata; ili
- ii. koje pružaju, osim trgovanja za vlastiti račun, investicijske usluge u robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama, korisnicima ili dobavljačima iz svoje redovne djelatnosti;

pod uvjetom da:

- u svim tim slučajevima zasebno i na zbirnoj osnovi to je pomoćna aktivnost njihovoj redovnoj djelatnosti, gledano na razini grupe;
- te osobe nisu dio grupe čija je redovna djelatnost pružanje investicijskih usluga u smislu ove Direktive, obavljanje bilo koje aktivnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2013/36/EU ili održavanje tržišta u odnosu na robne izvedenice;
- te osobe ne primjenjuju tehniku visokofrekventnog algoritamskog trgovanja; i
- te osobe na zahtjev izvješćuju nadležno tijelo o osnovi na temelju koje su procijenile da je njihova aktivnost iz podtočaka i. te ii. pomoćna aktivnost uz njihovu redovnu djelatnost.”;

⁽¹⁰⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Do 31. srpnja 2021. Komisija donosi delegirani akt u skladu s člankom 89. radi dopune ove Direktive utvrđivanjem, za potrebe stavka 1. točke (j) ovog članka, kriterija na temelju kojih se utvrđuje kada se pojedina aktivnost treba smatrati pomoćnom uz redovnu djelatnost na razini grupe.

Tim se kriterijima uzimaju u obzir sljedeći elementi:

- (a) je li neto preostala zamišljena izloženost u robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama za gotovinsku namiru kojima se trguje u Uniji, isključujući robne izvedenice ili emisijske jedinice ili njihove izvedenice kojima se trguje na mjestu trgovanja, ispod godišnjeg praga od 3 milijarde EUR; ili
- (b) je li kapital koji koristi grupa kojoj osoba pripada pretežno dodijeljen redovnoj djelatnosti grupe; ili
- (c) premašuje li obujam aktivnosti iz stavka 1. točke (j) ukupni obujam ostalih aktivnosti trgovanja na razini grupe.

Aktivnosti iz ovog stavka razmatraju se na razini grupe.

Elementi iz drugog podstavka ovog stavka isključuju:

- (a) unutargrupne transakcije u smislu članka 3. Uredbe (EU) br. 648/2012 koje služe likvidnosti na razini cijele grupe ili za potrebe upravljanja rizikom;
- (b) transakcije robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama koje su objektivno mjerljive kao one koje smanjuju rizike koji su izravno povezani s poslovnim aktivnostima ili aktivnostima financiranja državne blagajne;
- (c) transakcije robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama zaključene kako bi se ispunile obveze pružanja likvidnosti na mjestu trgovanja, kada takve obveze zahtijevaju regulatorna tijela u skladu s propisima Unije ili s nacionalnim zakonima i drugim propisima, ili kada ih zahtijevaju mjesta trgovanja.”;

2. članak 4. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća točka:

„8.a „zamjena financijskih instrumenata” znači prodaja financijskog instrumenta i kupnja drugog financijskog instrumenta ili korištenje prava na izmjenu u pogledu postojećeg financijskog instrumenta.”;

(b) umeće se sljedeća točka:

„44.a „klauzula o opozivu make-whole” znači klauzula čiji je cilj zaštita ulagatelja na način da se osigura da se u slučaju prijevremenog otkupa obveznice izdavatelj obveže ulagatelju koji drži obveznicu isplatiti iznos jednak zbroju neto sadašnje vrijednosti preostalih isplata kupona koje se očekuju do dospeljeća i glavnice obveznice koja će se otkupiti.”;

(c) točka 59. zamjenjuje se sljedećim:

„59. „poljoprivredne robne izvedenice” znači ugovori o izvedenicama koji se odnose na proizvode navedene u članku 1. te u dijelovima od I. do XX. i dijelu XXIV. odjeljku 1. Priloga I. Uredbi (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (*), kao i na proizvode navedene u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (**);

(*) Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 671.).

(**) Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni Uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str. 1.).”;

(d) umeće se sljedeća točka:

„62.a „elektronički format” znači svaki trajni medij osim papira;”;

(e) dodaje se sljedeća točka:

„65. „pretežno komercijalna grupa” znači svaka grupa čija redovna djelatnost nije pružanje investicijskih usluga u smislu ove Direktive ili obavljanje bilo koje aktivnosti navedene u Prilogu I. Direktivi 2013/36/EU ili djelovanje kao održavatelja tržišta u odnosu na robne izvedenice;”

3. umeće se sljedeći članak:

„Članak 16.a

Izuzeća od zahtjeva u pogledu upravljanja proizvodima

Investicijsko društvo izuzima se od zahtjeva utvrđenih u članku 16. stavku 3. drugom do petom podstavku i članku 24. stavku 2. ako se investicijska usluga koju pruža odnosi na obveznice koje nemaju ugrađenu nikakvu drugu izvedenicu osim klauzule o opozivu make-whole ili ako se financijskim instrumentima trguje ili ih se distribuira isključivo kvalificiranim nalogodavateljima.”;

4. članak 24. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 4. dodaju se sljedeći podstavci:

„Kada je ugovor o kupnji ili prodaji financijskog instrumenta sklopljen korištenjem sredstava komunikacije na daljinu kojim se sprečava prethodno dostavljanje informacija o troškovima i naknadama, investicijsko društvo može pružiti informacije o troškovima i naknadama bilo u elektroničkom obliku bilo u papirnatom obliku, ako to zatraži mali ulagatelj, bez nepotrebne odgode nakon zaključivanja transakcije, pod uvjetom da su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

i. klijent je pristao primiti informacije bez nepotrebne odgode nakon izvršenja transakcije;

ii. investicijsko društvo klijentu je dalo mogućnost odgode transakcije do trenutka kad klijent primi informacije.

Uz zahtjeve iz trećeg podstavka, od investicijskog društva zahtijeva se i da klijentu pruži mogućnost primanja informacija o troškovima i naknadama telefonom prije izvršenja transakcije.”.

(b) umeće se sljedeći stavak:

„5.a Investicijska društva klijentima ili potencijalnim klijentima sve informacije čije se pružanje zahtijeva u ovoj Direktivi dostavljaju u elektroničkom obliku, osim ako je klijent ili potencijalni klijent mali ulagatelj ili potencijalni mali ulagatelj koji je zatražio primitak informacija u papirnatom obliku, u kojem se slučaju te informacije besplatno dostavljaju u papirnatom obliku.

Investicijska društva obavješćuju male ulagatelje ili potencijalne male ulagatelje o mogućnosti primanja informacija u papirnatom obliku.

Investicijska društva obavješćuju postojeće male ulagatelje koji su informacije čije se pružanje zahtijeva u ovoj Direktivi prethodno primali u papirnatom obliku o činjenici da će te informacije primiti u elektroničkom obliku najmanje osam tjedana prije slanja tih informacija u elektroničkom obliku. Investicijska društva obavješćuju te postojeće male ulagatelje da mogu nastaviti primiti informacije u papirnatom obliku ili prijeći na primanje informacija u elektroničkom obliku. Investicijska društva također obavješćuju postojeće male ulagatelje da će doći do automatske promjene na dostavu u elektroničkom obliku ako u navedenom roku od osam tjedana ne zatraže nastavak pružanja informacija u papirnatom obliku. Postojeće male ulagatelje koji već primaju informacije čije se pružanje zahtijeva u ovoj Direktivi u elektroničkom obliku nije potrebno obavješćivati.”;

(c) umeće se sljedeći stavak:

„9.a Države članice osiguravaju da se pružanje istraživanja trećih osoba investicijskim društvima koja klijentima pružaju usluge upravljanja portfeljem ili druge investicijske ili pomoćne usluge smatra ispunjavanjem obveza iz stavka 1. ako:

- (a) prije pružanja usluga izvršavanja naloga ili istraživanja, investicijsko društvo i pružatelj usluga istraživanja sklopili su sporazum kojim se utvrđuje koji se dio kombiniranih naknada ili zajedničkog plaćanja za usluge izvršavanja naloga i istraživanje može pripisati istraživanju;
- (b) investicijsko društvo obavješćuje svoje klijente o zajedničkim plaćanjima za usluge izvršavanja naloga i istraživanje koja su isplaćena trećim stranama koje pružaju usluge istraživanja; i
- (c) istraživanje za koje se isplaćuju kombinirane naknade ili zajednička plaćanja odnosi se na izdavatelje čija tržišna kapitalizacija za razdoblje od 36 mjeseci koje je prethodilo istraživanju nije premašila 1 milijardu EUR” kako je izraženo kotacijom na kraju godine za godine kada su uvršteni ili su bili uvršteni ili vlastitim kapitalom za financijske godine kada su uvršteni ili nisu bili uvršteni.

Za potrebe ovog članka, smatra se da istraživanje obuhvaća materijal za istraživanje ili usluge koje se odnose na jedan ili više financijskih instrumenata ili drugu imovinu, izdavatelje ili potencijalne izdavatelje financijskih instrumenata, ili da obuhvaća materijal za istraživanje ili usluge koji su usko povezani s posebnom industrijom ili tržištem tako da daju informacije o financijskim instrumentima, imovini ili izdavateljima unutar te industrije ili tržišta.

Istraživanje obuhvaća i materijal ili usluge u okviru kojih se izričito ili implicitno preporučuje ili predlaže investicijska strategija i daje obrazloženo mišljenje o sadašnjoj ili budućoj vrijednosti ili cijeni takvih instrumenata ili imovine, ili pak sadrže analizu i originalne uvide i zaključke na temelju novih ili postojećih informacija koji bi se mogli upotrijebiti za usmjeravanje investicijske strategije i biti relevantni i u stanju dodati vrijednost odlukama koje investicijsko društvo donosi u ime klijenata kojima se to istraživanje naplaćuje.”;

5. u članku 25. stavku 2. dodaje se sljedeći podstavak:

„Pri pružanju investicijskog savjetovanja ili upravljanja portfeljem koje uključuje zamjenu financijskih instrumenata, investicijska društva pribavljaju potrebne informacije o klijentovom ulaganju i analiziraju troškove i koristi zamjene financijskih instrumenata. Pri pružanju investicijskog savjetovanja, investicijska društva obavješćuju klijenta o tome jesu li koristi zamjene financijskih instrumenata veće od troškova povezanih s tom zamjenom.”;

6. u članku 27. stavku 3. dodaje se sljedeći podstavak:

„Zahtjev za periodično izvješćivanje javnosti utvrđen u ovom stavku ne primjenjuje se do 28. veljače 2023. Komisija detaljno preispituje prikladnost zahtjeva za izvješćivanje utvrđenih u ovom stavku i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću do 28. veljače 2022.”;

7. u članku 27. stavku 6. dodaje se sljedeći podstavak:

„Komisija detaljno preispituje prikladnost zahtjeva za periodično izvješćivanje utvrđenih u ovom stavku i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću do 28. veljače 2022.”;

8. umeće se sljedeći članak 29.a:

„Članak 29.a

Usluge koje se pružaju profesionalnim ulagateljima

- 1. Zahtjevi utvrđeni u članku 24. stavku 4. točki (c) ne primjenjuju se na druge usluge koje se pružaju profesionalnim ulagateljima osim investicijskog savjetovanja i upravljanja portfeljem.
- 2. Zahtjevi utvrđeni u članku 25. stavku 2. trećem podstavku i članku 25. stavku 6. ne primjenjuju se na usluge koje se pružaju profesionalnim ulagateljima, osim ako ti klijenti bilo u elektroničkom obliku bilo u pisanom obliku obavijeste investicijsko društvo da žele iskoristiti prava predviđena u tim odredbama.
- 3. Države članice osiguravaju da investicijska društva vode evidenciju o klijentovoj komunikaciji iz stavka 2.”;

9. u članku 30. stavku 1., prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju da investicijska društva koja imaju odobrenje za izvršavanje naloga za račun klijenata i/ili trgovanje za vlastiti račun i/ili zaprimanje i prijenos naloga, imaju mogućnost uspostave ili sklapanja transakcija s kvalificiranim nalogodavateljima bez obveze pridržavanja zahtjeva iz članka 24., osim njegova stavka 5. a, članka 25., članka 27. i članka 28. stavka 1. u odnosu na te transakcije ili pomoćne usluge izravno povezane s tim transakcijama.”;

10. Članak 57. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela, u skladu s metodologijom za izračun koju je odredila ESMA u regulatornim tehničkim standardima donesenima u skladu sa stavkom 3., utvrđuju i primjenjuju ograničenja u pogledu veličine neto pozicije koju osoba može imati u svakom trenutku u poljoprivrednim robnim izvedenicama i ključnim ili značajnim robnim izvedenicama kojima se trguje na mjestima trgovanja i u ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima. Robne izvedenice smatraju se ključnima ili značajnima ako zbroj svih neto pozicija imatelja krajnjih pozicija čini veličinu njihove otvorene pozicije i iznosi najmanje 300 000 jedinica u prosjeku tijekom razdoblja od jedne godine. Ograničenja se utvrđuju na temelju svih pozicija koje osoba drži i onih koje se u njezino ime drže na razini grupe radi:

(a) sprečavanja zlouporabe tržišta;

(b) podrške urednom formiranju cijena i uvjeta namire, uključujući sprečavanje pozicija koje narušavaju tržište te posebno osiguravajući konvergenciju cijena izvedenica u mjesecu isporuke i cijena temeljne robe na promptnom tržištu, ne dovodeći u pitanje utvrđivanje cijene na tržištu temeljne robe.

Ograničenja pozicija iz stavka 1. ne primjenjuju se na:

(a) pozicije koje drži nefinancijski subjekt ili koje se drže u ime nefinancijskog subjekta i koje su objektivno mjerljive kao one kojima se smanjuju rizici koji su izravno povezani s poslovnom aktivnosti tog nefinancijskog subjekta;

(b) pozicije koje drži financijski subjekt ili koje se drže u ime financijskog subjekta koji je dio pretežno komercijalne grupe i djeluje u ime nefinancijskog subjekta pretežno komercijalne grupe, ako su te pozicije na objektivno mjerljive kao one kojima se smanjuju rizici izravno povezani s poslovnom aktivnosti tog nefinancijskog subjekta;

(c) pozicije koje drže financijske i nefinancijske druge ugovorne strane i koje su objektivno mjerljive kao posljedica transakcija sklopljenih radi ispunjenja obveza osiguravanja likvidnosti na mjestu trgovanja, u skladu s člankom 2. stavkom 4. četvrtim podstavkom točkom (c);

(d) sve ostale vrijednosne papire iz članka 4. stavka 1. točke 44. podtočke (c) koji se odnose na robu ili temeljni instrument iz Priloga I. odjeljka C točke 10.

ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja postupka kojim financijski subjekt koji je dio pretežno komercijalne grupe može podnijeti zahtjev za izuzeće povezano sa zaštitom od rizika za pozicije koje drži taj financijski subjekt koje su objektivno mjerljive kao one kojima se smanjuju rizici izravno povezani s poslovnim aktivnostima nefinancijskih subjekata grupe.

ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja postupka kojim se utvrđuje način na koji osobe mogu podnijeti zahtjev za izuzeće za pozicije koje proizlaze iz transakcija izvršenih radi ispunjenja obveza osiguravanja likvidnosti na mjestu trgovanja.

ESMA Komisiji dostavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda iz trećeg i četvrtog podstavka do 28. studenoga 2021.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda navedenih u ovom stavku trećem i četvrtom podstavku u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.”;

(b) stavci 3. i 4. zamjenjuju se sljedećim:

„3. ESMA sastavlja popis ključnih ili značajnih robnih izvedenica iz stavka 1. i izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje metodologija izračuna koju nadležna tijela trebaju primjenjivati pri utvrđivanju ograničenja mjesečnih promptnih pozicija i drugih mjesečnih pozicija za fizički ili gotovinski namirene robne izvedenice na temelju značajki relevantne izvedenice.

Pri izradi popisa ključnih ili značajnih robnih izvedenica iz stavka 1. ESMA uzima u obzir sljedeće čimbenike:

- (a) broj sudionika na tržištu;
- (b) temeljnu robu predmetne izvedenice.

Pri utvrđivanju metodologije izračuna iz prvog podstavka ESMA uzima u obzir sljedeće čimbenike:

- (a) ostvarivu opskrbu temeljnom robom;
- (b) ukupne otvorene pozicije u toj izvedenici i ukupne otvorene pozicije u drugim financijskim instrumentima s istom temeljnom robom;
- (c) broj i veličinu sudionika na tržištu;
- (d) značajke temeljnog tržišta robe, uključujući obrasce proizvodnje, potrošnje i prijevoza na tržište;
- (e) razvoj novih robnih izvedenica;
- (f) iskustvo investicijskih društava ili tržišnih operatera koji upravljaju mjestom trgovanja i drugih nadležnosti u pogledu ograničenja pozicija.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 28. studenoga 2021.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. Nadležno tijelo određuje ograničenja pozicija za ključne ili značajne robne izvedenice i poljoprivredne robne izvedenice kojima se trguje na mjestima trgovanja, na temelju metodologije za izračun utvrđene u regulatornim tehničkim standardima koje je donijela Komisija u skladu sa stavkom 3. Ta ograničenja pozicija uključuju ekonomski jednakovrijedne OTC ugovore.

Ako dođe do značajne promjene na tržištu, uključujući značajnu promjenu u ostvarivoj opskrbi ili otvorenoj poziciji, nadležno tijelo revidira ograničenja pozicija iz prvog podstavka na temelju ostvarive opskrbe ili otvorene pozicije koju je to nadležno tijelo odredilo te ponovno utvrđuje ograničenja pozicija u skladu s metodologijom za izračun koja je utvrđena u regulatornim tehničkim standardima koje je Komisija usvojila u skladu sa stavkom 3.”;

(c) stavci 6., 7. i 8. zamjenjuju se sljedećim:

„6. Kada se poljoprivrednim robnim izvedenicama s istom temeljnom robom i istim značajkama trguje u značajnom volumenu na mjestima trgovanja u više od jedne nadležnosti ili ako se ključnim ili značajnim robnim izvedenicama s istom temeljnom robom i istim značajkama trguje na mjestima trgovanja u više od jedne nadležnosti, nadležno tijelo mjesta trgovanja s najvećim volumenom trgovanja („središnje nadležno tijelo”) određuje jedinstveno ograničenje pozicija koje se primjenjuje na sva trgovanja tim izvedenicama. Središnje nadležno tijelo savjetuje se s nadležnim tijelima drugih mjesta trgovanja na kojima se u značajnom volumenu trguje tim poljoprivrednim robnim izvedenicama ili na kojima se trguje tim ključnim ili značajnim robnim izvedenicama o jedinstvenom ograničenju pozicija koje se treba primijeniti i svakoj izmjeni tog jedinstvenog ograničenja pozicija.

Nadležna tijela koja se ne slažu s jedinstvenim ograničenjem pozicija koje je odredilo središnje nadležno tijelo pisanim putem navode potpune i detaljne razloge zbog kojih smatraju da nisu ispunjeni zahtjevi iz stavka 1. ESMA donosi odluke o svim sporovima koji proizlaze iz neslaganja dvaju nadležnih tijela u skladu s ovlastima iz članka 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Nadležna tijela mjesta trgovanja na kojima se trguje poljoprivrednim robnim izvedenicama s istom temeljnom robom i istim značajkama u značajnom volumenu ili ključnim ili značajnim robnim izvedenicama s istom temeljnom robom i istim značajkama, te nadležna tijela imatelja pozicija u tim izvedenicama uspostavljaju sporazume o suradnji, koji uključuju razmjenu relevantnih podataka radi omogućavanja praćenja i primjene jedinstvenog ograničenja pozicija.

7. ESMA najmanje jednom godišnje prati način na koji nadležna tijela primjenjuju ograničenja pozicija u skladu s metodologijom za izračun koju je utvrdila na temelju stavka 3. Time ESMA osigurava da se jedinstveno ograničenje pozicija učinkovito primjenjuje na poljoprivredne robne izvedenice i ključne ili značajne ugovore s istom temeljnom robom i istim značajkama, neovisno o tome gdje se njima trguje u skladu sa stavkom 6.

8. Države članice osiguravaju da investicijsko društvo ili tržišni operater koji upravlja mjestom trgovanja na kojem se trguje robnim izvedenicama primjenjuje kontrole nad upravljanjem pozicijama, što uključuje ovlasti mjesta trgovanja da:

- (a) prati otvorene pozicije osoba;
- (b) ima pristup podacima, uključujući svu relevantnu dokumentaciju, svih osoba u vezi s veličinom i namjenom nastale pozicije ili izloženosti, podatke o vlasnicima izvedenica i vlasnicima temeljnog instrumenta, svim sporazumima te povezanoj imovini ili obvezama na tržištu temeljnog instrumenta, uključujući prema potrebi, pozicije koje se putem članova i sudionika drže u robnim izvedenicama s istom temeljnom robom i istim značajkama na drugim mjestima trgovanja i u gospodarski jednakovrijednim OTC ugovorima;
- (c) od osobe zatraži da privremeno ili trajno zatvori ili smanji poziciju i ako ta osoba ne postupi u skladu s tim zahtjevom, jednostrano poduzme mjere kako bi osigurala zatvaranje ili smanjenje pozicije; i
- (d) od osobe zatraži da privremeno vrati likvidnost na tržište po dogovorenoj cijeni i volumenu s izričitom namjerom ublažavanja učinaka velike ili dominantne pozicije.

ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se određuje sadržaj kontrola nad upravljanjem pozicijama, uzimajući pritom u obzir značajke predmetnih mjesta trgovanja.

ESMA dostavlja Komisiji navedene nacрте regulatornih tehničkih standarda do 28. studenoga 2021.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz drugog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.”;

- (d) u stavku 12. točka (d) zamjenjuju se sljedećim:

„(d) definicije što se smatra značajnim volumenom na temelju članka 6. ovog članka;”;

11. članak 58. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Izvrješćivanje o pozicijama ne primjenjuje se na sve ostale vrijednosne papire iz članka 4. stavka 1. točke 44. podtočke (c) koji se odnose na robu ili temeljnu robu iz odjeljka C točke 10. Priloga I.”;

- (b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da investicijska društva koja trguju robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama izvan mjesta trgovanja središnjem nadležnom tijelu iz članka 57. stavka 6. ili, u slučaju da središnje nadležno tijelo ne postoji, nadležnom tijelu mjesta trgovanja na kojemu se trguje robnim izvedenicama ili emisijskim jedinicama ili njihovim izvedenicama najmanje jednom dnevno dostave cjelovitu analizu svojih pozicija u odnosu na ekonomski jednakovrijedne OTC ugovore i, po potrebi, robne izvedenice ili emisijske jedinice ili njihove izvedenice kojima se trguje na mjestu trgovanja, kao i pozicija njihovih klijenata i klijenata njihovih klijenata, sve do krajnjeg klijenta, u skladu s člankom 26. Uredbe (EU) br. 600/2014 i, ako je primjenjivo, s člankom 8. Uredbe (EU) br. 1227/2011.”;

12. u članku 73. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice zahtijevaju od investicijskih društava, tržišnih operatera, APA-ova i ARM-ova ovlaštenih u skladu s Uredbom (EU) br. 600/2014 koji imaju izuzeće u skladu s člankom 2. stavkom 3. te uredbe, kreditnih institucija povezanih s investicijskim uslugama ili aktivnostima i pomoćnim uslugama te podružnica društava iz trećih zemalja da imaju uspostavljene postupke za vlastite zaposlenike za prijavu mogućih ili stvarnih internih kršenja putem određenog, neovisnog i samostalnog kanala.”;

13. u članku 89. stavci od 2. do 5. zamjenjuju se sljedećim:

„2. Ovlašt za donošenje delegiranih akata iz članka 2. stavka 3., članka 2. stavka 4., članka 4. stavka 1. točke 2. drugog podstavka, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavka 13., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4., članka 33. stavka 8., članka 52. stavka 4., članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6., članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. i članka 79. stavka 8. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje počevši od 2. srpnja 2014.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 2. stavka 3., članka 2. stavka 4., članka 4. stavka 1. podstavka 2. drugog podstavka, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavka 13., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4., članka 33. stavka 8., članka 52. stavka 4., članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6., članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. i članka 79. stavka 8. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članka 2. stavka 3., članka 2. stavka 4., članka 4. stavka 1. podstavka 2. drugog podstavka, članka 4. stavka 2., članka 13. stavka 1., članka 16. stavka 12., članka 23. stavka 4., članka 24. stavka 13., članka 25. stavka 8., članka 27. stavka 9., članka 28. stavka 3., članka 30. stavka 5., članka 31. stavka 4., članka 32. stavka 4., članka 33. stavka 8., članka 52. stavka 4., članka 54. stavka 4., članka 58. stavka 6., članka 64. stavka 7., članka 65. stavka 7. ili članka 79. stavka 8. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;

14. u članku 90. umeće se sljedeći stavak:

„1.a Komisija do 31. prosinca 2021. preispituje učinak izuzeća utvrđenog u članku 2. stavku 1. točki (j) u pogledu emisijskih jedinica ili njihovih izvedenica i to preispitivanje prema potrebi popraćuje zakonodavnim prijedlogom o izmjeni tog izuzeća. U tom kontekstu Komisija ocjenjuje trgovanje emisijskim jedinicama i njihovim izvedenicama u Uniji i u trećim zemljama, učinak izuzeća utvrđen u članku 2. stavku 1. točki (j) na zaštitu ulagatelja, integritet i transparentnost tržišta emisijskih jedinica i njihovih izvedenica te potrebu za donošenjem mjera u vezi s trgovanjem koje se odvija na mjestima trgovanja u trećim zemljama.”.

Članak 2.

Izmjene Direktive (EU) 2019/878

Članak 2. stavak 1. Direktive (EU) 2019/878 zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice do 28. prosinca 2020. donose i objavljuju mjere potrebne za usklađivanje se:

- (a) odredbama ove Direktive u mjeri u kojoj se one odnose na kreditne institucije;
- (b) člankom 1. stavcima 1. i 9. ove Direktive u pogledu članka 2. stavaka 5. i 6. te članka 21.b Direktive 2013/36/EU, u mjeri u kojoj se oni odnose na kreditne institucije i investicijska društva.”;

One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

One te mjere primjenjuju od 29. prosinca 2020. Međutim, odredbe potrebne za usklađivanje s izmjenama navedenima u članku 1. točki 21. i točki 29. podtočkama (a), (b) i (c) ove Direktive u pogledu članka 84. i članka 98. stavaka 5. i 5.a Direktive 2013/36/EU počinju se primjenjivati od 28. lipnja 2021., a odredbe potrebne za usklađivanje s izmjenama navedenima u članku 1. točkama 52. i 53. ove Direktive u pogledu članaka 141.b, 141.c i članka 142. stavka 1. Direktive 2013/36/EU počinju se primjenjivati od 1. siječnja 2022.

Države članice do 26. lipnja 2021. donose, objavljuju i primjenjuju mjere potrebne za usklađivanje s odredbama ove Direktive u mjeri u kojoj se one odnose na investicijska društva, osim mjera iz prvog podstavka točke (b).

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.”.

Članak 3.

Izmjene Direktive 2013/36/EU

U članku 94. stavku 2. treći, četvrti i peti podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„Za potrebe utvrđivanja zaposlenika čije profesionalne djelatnosti imaju značajan utjecaj na profil rizičnosti institucije iz članka 92. stavka 3., osim u pogledu zaposlenika u investicijskim društvima, EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju kriteriji za definiranje sljedećeg:

- (a) upravljačkih odgovornosti i kontrolnih funkcija;
- (b) značajnih poslovnih jedinica i značajnog utjecaja na profil rizičnosti relevantne poslovne jedinice; i
- (c) drugih kategorija zaposlenika koje nisu izričito navedene u članku 92. stavku 3., a čije profesionalne djelatnosti imaju utjecaj na profil rizičnosti institucije usporediv s utjecajem kategorija zaposlenika koje su u njemu navedene.

EBA podnosi Komisiji taj nacrt regulatornih tehničkih standarda do 28. prosinca 2019.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010. U pogledu regulatornih tehničkih standarda koji se primjenjuju na investicijska društva, ovlast utvrđena u članku 94. stavku 2. ove Direktive kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća (*) nastavlja se primjenjivati do 26. lipnja 2021.

(*) Direktiva (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 43.).”.

Članak 4.

Prenošenje

1. Države članice do 28. studenoga 2021. donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

One primjenjuju te mjere od 28. veljače 2022.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

3. Odstupajući od stavka 1., izmjene direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/878 primjenjuju se od 28. prosinca 2020.

Članak 5.**Preispitivanje**

Komisija do 31. srpnja 2021., na temelju rezultata javnog savjetovanja koje je provela, preispituje, među ostalim: (a) funkcioniranje strukture tržišta vrijednosnih papira, odražavajući novu gospodarsku stvarnost nakon 2020., pitanja podataka i kvalitete podataka povezana sa strukturom tržišta te pravila o transparentnosti, uključujući pitanja povezana s trećim zemljama, (b) pravila o istraživanju, (c) pravila o svim oblicima plaćanja savjetnicima i njihovoj razini stručnih kvalifikacija, (d) upravljanje proizvodima (e) izvješćivanje o gubicima i (f) kategorizaciju klijenata. Ako je potrebno, Komisija podnosi zakonodavni prijedlog Europskom parlamentu i Komisiji.

Članak 6.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 7.**Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. veljače 2021.

Za Europski parlament
Predsjednik
D. M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednica
A. P. ZACARIAS
